

Konstytucja Rumunii

Rozdział I

Postanowienia wspólne

Artykuł 15 Powszechność

(1) Obywatele korzystają z praw i wolności ugruntowanych [1] w Konstytucji oraz w innych ustawach i mają obowiązki przez nie określone.

(2) Ustawa dotyczy jedynie przyszłości, z wyjątkiem ustawy karnej, o ile jest korzystniejsza.

Artykuł 16 Równość wobec prawa

(1) Obywatele są równi wobec ustawy oraz wobec władz i instytucji publicznych, bez przywilejów i bez dyskryminacji.

(2) Nikt nie pozostaje ponad prawem.

(3) Funkcje i godności publiczne, cywilne lub wojskowe mogą być pełnione tylko przez osoby mające obywatelstwo rumuńskie oraz miejsce stałego zamieszkania w kraju.

Artykuł 17 Obywatele rumuńscy za granicą

Obywatele rumuńscy korzystają za granicą z ochrony państwa rumuńskiego i muszą spełniać swoje obowiązki, z wyjątkiem tych, których spełnianie jest niemożliwe ze względu na nieobecność w kraju.

Artykuł 18 Obywatele obcy oraz bezpaństwowcy

(1) Obywatele obcy i bezpaństwowcy, zamieszkujący w Rumunii, korzystają z ogólnej ochrony osób i mienia, gwarantowanej przez Konstytucję oraz inne ustawy.

(2) Prawo azylu przyznawane jest i odbierane na warunkach określonych ustawą, przy przestrzeganiu traktatów i konwencji międzynarodowych, których Rumunia jest stroną.

Artykuł 19 Ekstradycja i wydalenie

(1) Obywatel rumuński nie podlega ekstradycji i nie może zostać wydany z Rumunii.

(2) Obywatele obcy i bezpaństwowcy podlegają ekstradycji tylko na podstawie umowy międzynarodowej lub na zasadzie wzajemności.

(3) Decyzję o wydaleniu lub ekstradycji podejmują organy sądowe.

Artykuł 20 Umowy międzynarodowe o prawach człowieka

(1) Postanowienia konstytucyjne o prawach i wolnościach obywateli są interpretowane i stosowane zgodnie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka, z paktami i innymi umowami, których Rumunia jest stroną.

(2) W razie niezgodności między paktami bądź umowami dotyczącymi podstawowych praw człowieka, których Rumunia jest stroną, a ustawami wewnętrznymi, pierwszeństwo mają unormowania międzynarodowe.

Artykuł 21 Prawo do sądu

(1) Każda osoba może zwrócić się do sądu dla obrony przysługujących jej praw, wolności i interesów.

(2) Żadna ustawa nie może ograniczyć wykonywania tego prawa.

Rozdział II

Podstawowe prawa i wolności

Artykuł 22 Prawo do życia oraz do integralności fizycznej i psychicznej

(1) Prawo do życia, jak też prawo do integralności fizycznej i psychicznej każdej osoby są gwarantowane.

(2) Nikt nie może być poddawany torturom ani żadnym rodzajom kary lub niehumanitarnemu albo poniżającemu traktowaniu.

(3) Kara śmierci jest zakazana.

Artykuł 23 Wolność osobista

(1) Wolność osobista oraz bezpieczeństwo osobiste są nienaruszalne.

(2) Rewizja, zatrzymanie lub aresztowanie danej osoby są dozwolone tylko w

przypadkach i postępowaniu określonych ustawą.

(3) Zatrzymanie nie może trwać dłużej niż 24 godziny.

(4) Aresztowania dokonuje się na podstawie nakazu wydanego przez sędziego na okres nie dłuższy niż 30 dni. W sprawie legalności takiego nakazu, aresztowany może zwrócić się ze skargą do sądu, który zobowiązany jest do wypowiedzenia się w tej sprawie, w drodze decyzji opatrzonej odpowiednim uzasadnieniem. Przedłużenie okresu aresztowania dopuszczalne jest tylko przez władze sądowe odpowiedniej instancji.

(5) Zatrzymany lub aresztowany jest natychmiast informowany, w języku dla niego zrozumiałym, o motywach jego zatrzymania lub aresztowania, a zarzut oskarżenia zostaje podany mu do wiadomości w najkrótszym terminie; oskarżenie przedstawiane jest tylko w obecności adwokata, wybranego bądź wyznaczonego z urzędu.

(6) Zwolnienie zatrzymanego lub aresztowanego jest obowiązkowe, jeżeli przestały istnieć przesłanki zastosowanych środków zapobiegawczych.

(7) Osoba aresztowana zapobiegawczo ma prawo domagać się tymczasowego zwolnienia pod nadzorem sądowym bądź za kaucją.

(8) Do czasu ostatecznego uprawomocnienia skazującego wyroku sądowego, dana osoba jest uznawana za niewinną.

(9) Żadna kara nie może być ustalona lub stosowana inaczej, niż na warunkach i na podstawie obowiązujących ustaw.

Artykuł 24 Prawo do obrony

(1) Gwarantuje się prawo do obrony.

(2) Podczas trwania całego procesu strony mają prawo do pomocy i obecności adwokata, wybranego bądź wyznaczonego z urzędu.

Artykuł 25 Wolność przemieszczania się

(1) Gwarantuje się prawo do swobodnego przemieszczania się w kraju i za granicą. Ustawa określa warunki wykonywania tego prawa.

(2) Każdemu obywatelowi przysługuje prawo do ustalania miejsc swojego zamieszkania lub pobytu w którejkolwiek miejscowości w kraju, jak też emigracji oraz powrotu do kraju.

Artykuł 26 Życie intymne, rodzinne i prywatne

(1) Władze publiczne szanują i ochraniają życie intymne, rodzinne oraz prywatne.

(2) Osoba fizyczna ma prawo do rozporządzania sobą, jeżeli nie narusza tym praw i wolności innych, porządku publicznego lub dobrych obyczajów.

Artykuł 27 Nienaruszalność miejsca zamieszkania

(1) Miejsce zamieszkania lub pobytu są nienaruszalne. Nikt nie może wkroczyć do miejsca zamieszkania lub pobytu danej osoby bądź pozostawać w nim, bez jej zgody.

(2) Ustawa może dopuścić odstępstwo od postanowień ust. (1) w następujących sytuacjach:

a) dla wykonania nakazu aresztowania lub wyroku sądowego;

b) dla przeciwdziałania niebezpieczeństwu dotyczącemu życia, integralności fizycznej lub mienia danej osoby;

c) dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego;

d) dla zapobieżenia rozprzestrzenianiu się epidemii.

(3) Rewizje mogą być nakazane wyłącznie przez sędziego i mogą być przeprowadzone tylko w sposób określony ustawą.

(4) Rewizje w godzinach nocnych są zakazane, z wyjątkiem przypadków schwytania sprawcy na gorącym uczynku.

Artykuł 28 Tajemnica korespondencji

Tajemnica listów, telegramów, innych przesyłek pocztowych, rozmów telefonicznych oraz pozostałych środków legalnego porozumiewania się jest nienaruszalna.

Artykuł 29 Wolność sumienia

(1) Wolność myśli oraz poglądów, jak też wolność wiary religijnej nie mogą być ograniczone w żaden sposób. Nikt nie może być zmuszany do przyjęcia poglądu lub wiary religijnej, sprzecznych z jego przekonaniami.

(2) Gwarantuje się wolność sumienia; powinna ona przejawiać się w duchu tolerancji i

wzajemnego poszanowania.

(3) Wyznania religijne są wolne i organizują się zgodnie z ich statutami, na warunkach określonych ustawą.

(4) W stosunkach między wyznaniem zakazane są wszelkie formy, środki, akty lub działania pobudzające wrogość religijną.

(5) Wyznania religijne są niezależne od państwa i korzystają z jego pomocy, włącznie z ułatwianiem wsparcia religijnego w wojsku, w szpitalach, w zakładach karnych, w domach starców i w sierocińcach.

(6) Rodzice lub opiekunowie mają prawo zapewnić, zgodnie z własnymi przekonaniami, wychowywanie nieletnich dzieci, za które ponoszą odpowiedzialność.

Artykuł 30 Wolność wypowiedzi

(1) Wolność wyrażania myśli, poglądów i wiary oraz wolność wszelkich form twórczości, za pomocą żywego słowa, na piśmie, za pomocą obrazu, dźwięku lub innych środków publicznego przekazu, są nienaruszalne.

(2) Jakakolwiek cenzura jest zakazana.

(3) Wolność prasy obejmuje także swobodę zakładania nowych wydawnictw.

(4) Żadna publikacja nie może zostać poddana sankcjom.

(5) Ustawa może nakazać środkom masowego przekazu ujawnienie ich źródeł finansowania.

(6) Wolność wypowiedzi nie może naruszać godności, honoru, życia prywatnego innych osób, ani też prawa do własnego wizerunku.

(7) Zakazane są ustawą: szkalowanie kraju oraz narodu, podżeganie do wojny agresywnej, do nienawiści narodowej, rasowej, klasowej lub religijnej, podżeganie do dyskryminacji, do terytorialnego separatyzmu lub do przemocy publicznej, jak też wypowiedzi obsceniczne, sprzeczne z dobrymi obyczajami.

(8) Odpowiedzialność cywilna za informację lub twórczość przekazywaną do publicznej wiadomości obciąża wydawcę, wykonawcę, autora, organizatora imprezy artystycznej, właściciela urządzeń kopiujących, nadawczych stacji radiowych bądź telewizyjnych, na warunkach określonych ustawą. Wykroczenia prasowe są ustalane w drodze ustawy.

Artykuł 31 Prawo do informacji

(1) Prawo dostępu obywateli do wszelkich informacji publicznych nie może być ograniczone.

(2) Władze publiczne, stosownie do swoich kompetencji, są zobowiązane do zapewnienia rzetelnego informowania obywateli o sprawach publicznych oraz dotyczących interesu osobistego.

(3) Prawo do informacji nie powinno naruszać środków ochrony młodzieży lub bezpieczeństwa narodowego.

(4) Środki masowej, publicznej i prywatnej informacji są zobowiązane do rzetelnego informowania opinii publicznej.

(5) Publiczne instytucje radiowe i telewizyjne są niezależne. Powinny one gwarantować prawo dostępu ważniejszym ugrupowaniom społecznym i politycznym. Organizację tych instytucji oraz kontrolę parlamentarną nad ich działalnością reguluje ustawa organiczna.

Artykuł 32 Prawo do nauki

(1) Prawo do nauki zapewnione jest poprzez powszechne nauczanie obowiązkowe, szkolnictwo średnie ogólnokształcące i zawodowe, szkolnictwo wyższe, jak też poprzez inne formy kształcenia i doskonalenia.

(2) Nauczanie wszystkich stopni odbywa się w języku rumuńskim. Na warunkach określonych ustawą, nauczanie może odbywać się również w jednym z języków o znaczeniu międzynarodowym.

(3) Gwarantuje się prawo osób należących do mniejszości narodowych do uczenia się ich ojczystego języka i prawo do pobierania nauki w tym języku; sposoby wykonywania tych praw określają ustawy.

(4) Nauka w szkołach państwowych jest bezpłatna, zgodnie z ustawą.

(5) Placówki oświatowe łącznie z prywatnymi są tworzone i rozwijają swoją działalność na warunkach określonych ustawą.

(6) Gwarantuje się autonomię uniwersytetów.

(7) Państwo zapewnia swobodę nauczania religii, stosownie do wymogów właściwych dla każdego wyznania. W szkołach państwowych nauczanie religii jest organizowane i gwarantowane ustawą.

Artykuł 33 Prawo do ochrony zdrowia

(1) Gwarantuje się prawo do ochrony zdrowia.

(2) Państwo jest zobowiązane do podejmowania środków mających na celu zapewnienie higieny i zdrowia publicznego.

(3) Organizacja pomocy lekarskiej oraz systemu ubezpieczeń społecznych w razie choroby, wypadków, macierzyństwa i rekonwalescencji, nadzór nad wykonywaniem zawodów lekarskich i pokrewnych, jak też inne środki ochrony zdrowia fizycznego i psychicznego są ustalane zgodnie z ustawą.

Artykuł 34 Czynne prawo wyborcze

(1) Obywatelom przysługuje czynne prawo wyborcze po ukończeniu, najpóźniej w dniu wyborów, 18 lat.

(2) Czynnego prawa wyborczego nie posiadają osoby niedorozwinięte, chore umysłowo, ubezwłasnowolnione lub skazane na utratę praw wyborczych prawomocnym wyrokiem sądowym.

Artykuł 35 Bierne prawo wyborcze

(1) Bierne prawo wyborcze przysługuje obywatelom mającym czynne prawo wyborcze, spełniającym warunki określone w art. 16 ust. (3), o ile nie odnosi się do nich zakaz zrzeszania się w partiach politycznych, stosownie do art. 37 ust. (3).

(2) Kandydaci, aby zostać wybranymi do Izby Deputowanych lub do przedstawicielskich organów samorządowych powinni mieć ukończone, najpóźniej w dniu wyborów, 23 lata oraz 35 lat, aby zostać wybranymi do Senatu lub na stanowisko Prezydenta Rumunii.

Artykuł 36 Wolność zgromadzeń

Wiece, demonstracje, procesje lub jakiegokolwiek inne zgromadzenia są dozwolone i mogą być organizowane oraz mogą odbywać się tylko w sposób pokojowy, bez żadnego rodzaju broni.

Artykuł 37 Wolność zrzeszania się

(1) Obywatele mogą swobodnie zrzeszać się w partiach politycznych, w związkach zawodowych oraz innych formach stowarzyszeń.

(2) Partie lub organizacje, które, poprzez swoje cele bądź działalność, występują przeciwko pluralizmowi politycznemu, zasadom państwa prawa czy jego suwerenności, przeciwko integralności lub niepodległości Rumunii, są sprzeczne z Konstytucją.

(3) Do partii politycznych nie mogą należeć sędziowie Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznik Praw Obywatelskich, sędziowie, wojskowi w służbie czynnej, policjanci oraz inne kategorie urzędników publicznych określone ustawą organiczną.

(4) Stowarzyszenia o charakterze tajnym są zakazane.

Artykuł 38 Praca oraz jej społeczna ochrona

(1) Prawo do pracy nie może być ograniczone. Wybór zawodu oraz wybór miejsca pracy są swobodne.

(2) Pracownicy najemni mają prawo do społecznej ochrony ich pracy. Środki ochrony dotyczą bezpieczeństwa i higieny pracy, warunków pracy kobiet i młodzieży, ustalania najniższego wynagrodzenia branżowego, cotygodniowego wypoczynku, płatnego urlopu wypoczynkowego, wykonywania pracy w warunkach uciążliwych, jak też innych szczególnych sytuacji.

(3) Normalny czas pracy w ciągu doby wynosi średnio najwyżej 8 godzin.

(4) Za jednakową pracę kobiety otrzymują jednakowe wynagrodzenie jak mężczyźni.

(5) Gwarantuje się prawo do negocjacji zbiorowych w sprawach pracy oraz obligatoryjny charakter układów zbiorowych.

Artykuł 39 Zakaz pracy przymusowej

(1) Praca przymusowa jest zakazana.

(2) Pracy przymusowej nie stanowią:

a) służba o charakterze wojskowym bądź działalność w jej zastępstwie wykonywana przez tych, którzy zgodnie z ustawą nie odbywają obowiązkowej służby wojskowej z przyczyn religijnych;

b) praca osoby skazanej, wykonywana w normalnych warunkach, w okresie przebywania w zakładzie karnym bądź w okresie warunkowego zwolnienia;

c) czynności nakazane sytuacją zaistniałą w wyniku klęsk żywiołowych bądź innych niebezpieczeństw, jak również te wynikające z normalnych obowiązków cywilnych określonych ustawą.

Artykuł 40 Prawo do strajku

(1) Pracownicy mają prawo do strajku w obronie interesów zawodowych, ekonomicznych i socjalnych.

(2) Ustawa określa warunki oraz granice wykonywania tego prawa, jak też gwarancje niezbędne do zapewnienia ciągłości funkcjonowania służb istotnych dla społeczeństwa.

Artykuł 41 Ochrona własności prywatnej

(1) Gwarantuje się prawo własności, jak również wierzytelności wobec państwa. Treść oraz granice tych praw określa ustawa.

(2) Własność prywatna, niezależnie od jej podmiotu, jest chroniona ustawą w jednakowy sposób. Obywatele obcy oraz bezpaństwowcy nie mogą nabywać prawa własności gruntów.

(3) Nikt nie może zostać wyłączonej, z wyjątkiem sytuacji konieczności publicznej, określonej zgodnie z ustawą oraz za sprawiedliwym i uprzednim odszkodowaniem.

(4) Dla potrzeb robót o znaczeniu ogólnym, władza publiczna może wykorzystać podziemną część każdej nieruchomości z jednoczesnym obowiązkiem wypłacenia właścicielowi odpowiedniego odszkodowania z tytułu strat spowodowanych uszkodzeniem jego gruntu, upraw albo budynków, jak też z tytułu innych strat, za które władza ponosi odpowiedzialność.

(5) Odszkodowania przewidziane w ustępach (3) i (4) ustalane są wspólnie z właścicielem, a w przypadku różnicy zdań, na drodze sądowej.

(6) Prawo własności zobowiązuje do przestrzegania powinności dotyczących ochrony środowiska oraz zapewnienia dobrosąsiedzkich stosunków, jak też do dopełniania pozostałych obowiązków ciążących na właścicielu w myśl ustawy lub obyczaju.

(7) Majątek legalnie nabyty nie podlega konfiskacie. Domniemuje się legalne nabycie majątku.

(8) Dobra przeznaczone, wykorzystywane lub pochodzące z wykroczeń albo przestępstw mogą być konfiskowane tylko na warunkach określonych ustawą.

Artykuł 42 Prawo do dziedziczenia

Gwarantuje się prawo dziedziczenia.

Artykuł 43 Poziom życia

(1) Państwo zobowiązane jest do podejmowania działań dotyczących rozwoju gospodarczego i ochrony socjalnej, mających na celu zapewnienie jego obywatelom godnego poziomu życia.

(2) Obywatele mają prawo do emerytury, do płatnego urlopu macierzyńskiego, do opieki lekarskiej w państwowych placówkach służby zdrowia, do zasiłków dla bezrobotnych oraz innych form pomocy społecznej przewidzianych ustawą.

Artykuł 44 Rodzina

(1) Rodzina oparta jest na związku małżeńskim, swobodnie zawierany między małżonkami, na zasadzie ich równości, jak też na prawie i obowiązku rodziców zapewnienia wychowania, wykształcenia i nauczania dzieci.

(2) Warunki zawierania, rozwiązywania i unieważnienia związku małżeńskiego określa ustawa. Zawarcie małżeństwa wyznaniowego może mieć miejsce tylko po zawarciu cywilnego związku małżeńskiego.

(3) Dzieci pochodzące ze związków pozamałżeńskich są równe wobec prawa z dziećmi pochodzącymi z małżeństwa.

Artykuł 45 Ochrona dzieci i młodzieży

(1) Dzieci i młodzież korzystają ze szczególnej opieki i pomocy w realizacji ich praw.

(2) Państwo przyznaje zasiłki dla dzieci i zapomogi na koszty opieki nad dzieckiem chorym lub upośledzonym. Ustawa określa pozostałe formy ochrony socjalnej dzieci i młodzieży.

(3) Wykorzystywanie małoletnich, szczególnie w działalności szkodliwej dla ich zdrowia, moralności lub mogącej narazić na niebezpieczeństwo ich życie lub normalny rozwój, jest zakazane.

(4) Małoletni w wieku poniżej 15 lat nie mogą być zatrudniani jako pracownicy najemni.

(5) Władze publiczne mają obowiązek przyczyniać się do zapewnienia warunków niezbędnych do swobodnego udziału młodzieży w życiu politycznym, społecznym, gospodarczym, kulturalnym i sportowym kraju.

Artykuł 46 Ochrona osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne korzystają ze szczególnej opieki. Państwo zapewnia realizację ogólnokrajowej polityki zapobiegania, leczenia, readaptacji, nauczania, szkolenia oraz społecznej integracji osób niepełnosprawnych, z jednoczesnym dochowaniem praw oraz obowiązków przypadających ich rodzicom i opiekunom.

Artykuł 47 Prawo petycji

(1) Obywatele mają prawo zwracać się do władz publicznych z petycjami, formułowanymi tylko w imieniu osób podpisujących dane wystąpienie.

(2) Legalnie utworzone organizacje mają prawo do występowania z petycjami wyłącznie w imieniu reprezentowanych kolektywów.

(3) Wykonywanie prawa składania petycji jest wolne od opłat.

(4) Władze publiczne mają obowiązek udzielania odpowiedzi na petycje, w terminach i na warunkach określonych ustawą.

Artykuł 48 Prawo osoby pokrzywdzonej przez władze publiczne

(1) Osobie, której jakiegokolwiek prawo zostało naruszone przez jakąkolwiek władzę publiczną, za pośrednictwem aktu administracyjnego lub poprzez nieustosunkowanie się w ustawowym terminie do jakiegoś wniosku, przysługuje roszczenie do urzędowego określenia naruszenia prawa, unieważnienia danego aktu i naprawienia doznanej szkody.

(2) Warunki i granice wykonywania tego prawa określa ustawa organiczna.

(3) Zgodnie z ustawą, państwo ponosi odpowiedzialność materialną za szkody spowodowane pomyłkami sądowymi popełnionymi w procesach karnych.

Artykuł 49 Ograniczenie możliwości korzystania z niektórych praw bądź wolności

(1) Korzystanie z niektórych praw i wolności może zostać ograniczone tylko przez ustawę i, w zależności od sytuacji, tylko jeżeli wymaga tego: zapewnienie ³bezpieczeństwa narodowego, ochrona porządku publicznego, zdrowia lub moralności publicznej, praw i wolności obywatelskich; dochodzenie w sprawach karnych; zapobieganie bądź przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych lub wyjątkowo poważnych katastrof.

(2) Ograniczenie powinno być proporcjonalne do powodującej je sytuacji i nie może dotyczyć samej istoty danego prawa bądź wolności.

Rozdział III

Podstawowe obowiązki

Artykuł 50 Wierność wobec kraju

(1) Wierność wobec kraju jest święta.

(2) Obywatele, którym powierzono funkcje publiczne, jak też wojskowi, odpowiadają za wierne spełnianie przypadających im obowiązków i, w tym celu, składają wymaganą ustawowo przysięgę.

Artykuł 51 Przestrzeganie konstytucji i ustaw

Przestrzeganie Konstytucji, jej nadrzędności oraz ustaw jest obowiązkowe.

Artykuł 52 Obrona kraju

(1) Obywatele mają prawo i obowiązek obrony Rumunii.

(2) Służba wojskowa jest obowiązkowa dla mężczyzn będących obywatelami rumuńskimi,

którzy ukończyli 20 lat, z wyjątkiem przypadków określonych ustawą.

(3) Obywatele mogą być powoływani do szkolenia się w wykonywaniu obowiązku wojskowego aż do osiągnięcia 35 lat.

Artykuł 53 Świadczenia finansowe

(1) Obywatele mają obowiązek przyczyniania się przez podatki i opłaty do wydatków publicznych.

(2) Ustawowy system podatkowy zapewnia sprawiedliwe rozłożenie obciążeń finansowych.

(3) Jakiegokolwiek inne świadczenia są zakazane, z wyjątkiem określonych ustawą w warunkach nadzwyczajnych sytuacji.

Artykuł 54 Korzystanie z praw i wolności

Obywatele rumuńscy, obywatele obcy oraz bezpaństwowcy powinni korzystać z przysługujących im konstytucyjnych praw i wolności w dobrej wierze, bez naruszania praw i wolności innych.

Rozdział IV

Rzecznik praw obywatelskich [2]

Artykuł 55 Mianowanie i rola

(1) Rzecznik Praw Obywatelskich jest powoływany przez Senat na 4 lata, dla obrony praw i wolności obywateli. Organizację i funkcjonowanie urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich określa ustawa organiczna.

(2) Rzecznik Praw Obywatelskich nie może pełnić żadnej innej funkcji publicznej lub prywatnej.

Artykuł 56 Wykonywanie kompetencji

(1) Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje, w granicach określonych ustawą, powierzone mu kompetencje z urzędu lub na wniosek osób, których prawa lub wolności zostały naruszone.

(2) Władze publiczne zobowiązane są do zapewnienia Rzecznikowi Praw Obywatelskich pomocy niezbędnej dla wykonywania jego kompetencji.

Artykuł 57 Sprawozdanie przed parlamentem

Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawia obu izbom Parlamentu sprawozdanie roczne lub na żądanie tych gremiów. Sprawozdania mogą zawierać zalecenia dotyczące stanowienia ustaw lub podejmowania innych przedsięwzięć i środków, mających na celu ochronę praw i wolności obywateli.

Przypisy:

[1] W oryginale: "apararea", dosłownie: obrona.

[2] W oryginale: "Avocatul Poporului", dosłownie: Adwokat Ludu.

(Publikacja: 19-05-2002 Ostatnia zmiana: 08-11-2003)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,267) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,267>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych

do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl